

Yurtdışında mukim firmaya iştirakten dolayı elde edilen kazancın Türkiye'de vergilendirilmesi hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.34.16.01-GVK 123-1372
Tarih	22.08.2011

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü)

Sayı :B.07.1.GİB.4.34.16.01-GVK 123-1372

22/08/2011

Konu : Yurtdışında mukim firmaya iştirakten dolayı elde edilen kazancın Türkiye'de vergilendirilmesi

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda; yurtdışında mukim (Cezayir ve Fas ülkelerinde) bulunan şirketlerden iştirak kazancı elde ettiğiniz ve söz konusu kazançların bu ülkelerin vergi mevzuatı hükümlerine göre vergilendirildiği belirtilerek, bu kazançların Türkiye'ye getirilmesi halinde vergilendirmeye tabi olup olmayacağı, vergi oranının ne olacağı ve bu ülkelerle çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmaları olup olmadığı hususlarında Başkanlığımız görüşleri sorulmaktadır.

Bilindiği üzere, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 3'üncü maddesine göre tam mükellef gerçek kişiler Türkiye içinde ve dışında elde ettikleri kazanç ve iratların tamamı üzerinden vergilendirilirler.

Aynı Kanun'un 75'inci maddesinin ikinci fıkrasının (2) numaralı bendinde, iştirak hisselerinden doğan kazançların (Limited Şirket ortaklarının, iş ortaklıklarının ortakları ve komanditerlerin kâr payları ile kooperatiflerin dağıttıkları kazançlar bu zümreye dahildir. Kooperatiflerin ortakları ile yaptıkları muamelelerden doğan kârların ortaklara, kooperatifle yaptıkları muameleler nispetinde tevzii, kazanç dağıtımı sayılmaz.) menkul sermaye iradı sayılacağı hükme bağlanmıştır.

Ayrıca anılan bentte, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 7'nci maddesindeki şartların birlikte gerçekleşmesi halinde; Türkiye'de yerleşik gerçek kişilerin doğrudan veya dolaylı olarak ayrı ayrı ya da

birlikte sermayesinin, kâr payının veya oy kullanma hakkının en az % 50'sine sahip olmak suretiyle kontrol ettikleri yurt dışı iştiraklerinin kazançlarının dağıtılsın veya dağıtılmasın, iştirakin hesap döneminin kapandığı ayı içeren yıl itibarıyla dağıtılan kâr payı sayılacağı, Türkiye'de vergilendirilmiş kazancın iştirak tarafından sonradan dağıtılması durumunda, elde edilen kâr paylarının vergilendirilmiş kısmının bu tutardan indirileceği hükmü yer almaktadır.

Gelir Vergisi Kanunu'nun 86'ncı maddesinin birinci fıkrasının (1-d) bendinde ise bir takvim yılı içinde elde edilen ve toplamı 2010 yılı için 1.090 TL'yi aşmayan, tevkifata ve istisna uygulamasına konu olmayan menkul ve gayrimenkul sermaye iratları için yıllık gelir vergisi beyannamesi verilmeyeceği hüküm altına alınmış olup, yurtdışından elde edilen kar paylarının bu kapsamda değerlendirilmesi gerekmektedir.

Aynı Kanun'un 123'üncü maddesinde ise, tam mükellefiyete tabi mükelleflerin yabancı memleketlerde elde ettikleri kazanç ve iratlardan yurtdışında ödedikleri benzeri vergilerin, Türkiye'de tarh edilen gelir vergisinden ne şekilde mahsup edileceği hüküm altına alınmıştır.

191 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği'nin "A-6.Yabancı Memleketlerde Elde Edilen Kar Payları" başlıklı bölümünde; "Öte yandan, yabancı memlekette elde edilen söz konusu kar payları ile ilgili olarak, yabancı memlekette ödenen vergilerin Gelir Vergisi Kanununun 123 üncü maddesinde yer alan hükümler çerçevesinde mahsup edileceği tabiidir.

Türkiye'nin akdettiği çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmalarının, yabancı memleketlerde elde edilen kar paylarının Türkiye'de vergilendirilmesine ve ödenen vergilerin mahsubuna ilişkin hükümleri yukarıdaki hükümler çerçevesinde yapılan vergileme ve mahsup sırasında ayrıca dikkate alınacaktır." açıklamalarında bulunulmuştur.

Bu çerçevede, Türkiye mukimi kişinin yurt dışında (Cezayir ve Fas ülkelerinde) mukim bulunan şirketlerden elde ettiği iştirak kazançlarının vergilendirilmesinin söz konusu ülkeler ile Türkiye arasında yürürlükte bulunan Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmalarının "Temettüler" başlıklı 10 uncu maddeleri çerçevesinde değerlendirilmesi gerekmektedir.

01.01.1997 tarihinden itibaren uygulanmakta olan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması" nın 10'uncu maddesi hükümlerine göre Cezayir'de mukim olan şirketler tarafından Türkiye'de mukim olanlara yapılan temettü ödemelerinde vergileme hakkı Türkiye'ye ait olup, Cezayir Hükümeti'nin de gayrisafi temettü tutarının % 12'sini aşmamak üzere bu gelirlerden kendi mevzuat hükümlerine göre vergi alma hakkı bulunmaktadır.

Cezayir Hükümeti tarafından temettüler üzerinden alınan vergi, Anlaşma'nın bir örneği ekli "Çifte Vergilendirmeyi Önleme Yolları" başlıklı 24'üncü maddesi hükümleri uyarınca Türkiye'de ödenecek vergiden mahsup edilebilecektir.

Benzer şekilde, Türkiye'de mukim olan kişinin Fas Krallığı mukimi şirketten elde ettiği temettü gelirlerinin vergilendirilmesi değerlendirilirken 01.01.2007 tarihinden itibaren uygulanmakta olan "Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması" nın 10 ve 22 nci maddeleri hükümlerinin dikkate alınması gerekmektedir.

Söz konusu Anlaşma'nın "Temettüleri" başlıklı 10'uncu maddesi hükümlerine göre bir Akit Devlet mukimi olan bir şirket tarafından, diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen temettüler bu diğer Devlette vergilendirilebilmekte olup, söz konusu temettülerin gerçek lehdarının temettüyü ödeyen şirketin sermayesinin doğrudan en az yüzde 25'ini elinde tutan bir şirket olması durumunda gayrisafi temettü tutarının yüzde 7'sini, tüm diğer durumlarda ise gayrisafi temettü tutarının yüzde 10'unu aşmayacak şekilde temettüyü ödeyen şirketin mukim olduğu Akit Devletin de vergileme hakkı bulunmaktadır.

Buna göre, Fas Krallığı mukimi şirket tarafından Türkiye mukimi kişiye yapılan temettü ödemelerini vergilendirme hakkı Türkiye'ye ait olup, Fas Krallığı'nın da gayrisafi temettü tutarının % 10'unu aşmamak üzere (temettü lehdarının şirket olmaması nedeniyle 10/(2-b) bendi kapsamında) bu gelirlerden kendi mevzuat hükümlerine göre vergi alma hakkı bulunmaktadır.

Fas Krallığı tarafından alınan bu vergi "Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi" maddesi hükümleri uyarınca Türkiye'de ödenecek vergiden mahsup edilebilecektir.

Söz konusu ülkelerin (Cezayir, Fas) temettü gelirleri üzerinden yapacakları vergilemede iç mevzuat oranlarının daha düşük olması durumunda ise, bu düşük oranların uygulanacağı tabiidir.

Buna göre, 2010 takvim yılı içerisinde yurtdışında mukim firmalardan elde etmiş olduğunuz kar payı tutarının Gelir Vergisi Kanunu'nun 86'ncı maddesinin birinci fıkrasının (1-d) bendinde belirtilen 1.090 TL'yi aşması durumunda yıllık gelir vergisi beyannamesi vermeniz gerekmekte olup, Cezayir ve Fas ülkelerinde yapılan vergi tevkifatları, Gelir Vergisi Kanunu'nun 123'üncü maddesi hükümleri çerçevesinde mahsup edilecektir.

Öte yandan, Fas ve Cezayir ülkelerindeki iştirak ettiğiniz kurumların, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 7'nci maddesindeki şartların birlikte gerçekleşmesi durumunda Türkiye'de yerleşik gerçek kişilerle doğrudan veya dolaylı olarak ayrı ayrı ya da birlikte sermayelerinin, kar payının veya oy kullanma hakkının en az %50'sine sahip olmanız halinde bu kurumlar, kontrol edilen yabancı kurum olacak ve söz konusu yurt dışı iştiraklerden elde edilen iştirak kazançları dağıtılsın veya dağıtılmasın, iştirakin hesap döneminin kapandığı ayı içeren yıl itibarıyla dağıtılan kar payı sayılarak Gelir Vergisi Kanunu'nun 75'inci maddesinin ikinci fıkrasının (2) numaralı bendi hükmü gereğince menkul sermaye iradı olarak yukarıda yer alan hüküm ve açıklamalar çerçevesinde iştirak edilen kurumun hesap döneminin kapandığı ayı içeren takvim yılı kazancına dahil edilerek vergilendirilecektir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 09.09.2026